

การศึกษาเปรียบเทียบข้อกำหนดการนำเข้าสุกรมีชีวิตและซากสุกร ภายใต้มาตรการสุขอนามัยสัตว์ (Sanitary and Phytosanitary Measures)

พรทิพา โรจนแสง

มูลนิธิโครงการวิจัย

บทคัดย่อ

ปัจจุบันนอกจากประเทศไทยจะเป็นผู้ผลิตและส่งออกสินค้าปศุสัตว์อันดับต้นๆของโลกแล้ว ประเทศไทยยังนำเข้าสินค้าปศุสัตว์จากหลายประเทศ ทั้งนี้ ตามข้อตกลงขององค์การการค้าโลก (World Trade Organization: WTO) ได้กำหนดมาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (Sanitary and Phytosanitary Measures: SPS) ขึ้น เพื่อใช้เป็นข้อกำหนดการนำเข้าและส่งออกสินค้าเกษตรและอาหาร โดยไม่เป็นอุปสรรคทางการค้า ดังนั้นการศึกษาเปรียบเทียบข้อกำหนดการนำเข้าสุกรมีชีวิตและซากสุกร ภายใต้มาตรการ SPS โดยการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและศักยภาพ (SWOT) จะเป็นประโยชน์ในการกำหนดแนวทางร่างข้อกำหนดการนำเข้าสุกรและซากสุกร รวมทั้งแนวทางมาตรการทางการค้า และการเสริมสร้างความร่วมมือทางวิชาการกับประเทศคู่ค้าของประเทศไทย ซึ่งประเทศไทยเป็นสมาชิกองค์การระหว่างประเทศที่สำคัญ ได้แก่ WTO, OIE และ Codex ทำให้สามารถเข้าร่วมประชุมเพื่อกำหนดมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารระหว่างประเทศได้ รวมทั้ง ปัจจุบันประเทศไทยยังไม่มีรายงานการเกิดโรค African Swine Fever ซึ่งเป็นโรคสำคัญในสุกรที่อยู่ใน list ของ OIE นอกจากนี้ ประเทศไทยยังมีหน่วยงานภาครัฐและกฎหมายด้านการควบคุมโรคระบาดสัตว์และอาหารที่ครอบคลุมตั้งแต่ฟาร์มจนถึงมือผู้บริโภค อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยยังประสบปัญหาด้านงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารไม่เพียงพอ โดยเฉพาะเกี่ยวกับการใช้สารเร่งเนื้อแดง ดังนั้น การเสริมสร้างความร่วมมือทางวิชาการกับประเทศพัฒนาแล้ว เช่นการควบคุมโรค Classical swine fever, FMD ฯ รวมทั้ง การศึกษา Risk analysis เพื่อกำหนดมาตรฐาน Maximum Residue Levels (MRLs) ของการตกค้างของยาสัตว์และยาฆ่าแมลงในอาหาร จึงมีความสำคัญเพื่อประโยชน์ทางด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและการค้าต่อไป

คำสำคัญ: มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช, SPS, WTO, OIE, Codex และ SWOT

เลขทะเบียนวิชาการ: 60(1) – 0119 – 091

กองความร่วมมือด้านการปศุสัตว์ระหว่างประเทศ กรมปศุสัตว์ พญาไท ราชเทวี 10400

The comparison of import requirements for swine and their products under Sanitary and Phytosanitary Measures

Prontipa Rojanasang

Buntharika Krajangwong

Abstract

Nowadays, Thailand is one of the top of livestock exporter and producer in the World and the livestock importer as well. Following to the Sanitary and Phytosanitary Measures (SPS) agreements of World Trade Organization (WTO), which are used for import and export requirements. The purposes of the comparison of import requirements for swine and their products under SPS analyzed by SWOT are used for drafting the requirements for import swine and their products to Thailand, being the model of facilitate trade, and the international livestock relationship. Thailand is the member of international organizations such as WTO, OIE and Codex, which means the representatives from Thailand can join the international conference to consider the international standard of livestock products and food from animal origin. In addition, at present, Thailand do not have incedent of African Swine Fever that is the important swine disease in the list of OIE. Thailand also has the goverment organizations and laws concerning animal health and food standards from farm to table. However, Thailand faces the problem of lack of the research partically on β -agonist. Therefore, the technical cooperation with developed countries in control of animal disease (such as Classical swine fever and FMD), and risk analysis to determine MRLs of veterinary drug and pesticide residues are the main point to develope relationship between countries and help facilitate trade.

Keywords: Sanitary and Phytosanitary Measures, SPS, WTO, OIE, Codex and SWOT

Research paper No.: 60(2) – 0119 - 091

Division of Livestock Cooperation, Department of Livestock Development Phayathai Ratchatewi Bangkok 10400

การศึกษาเปรียบเทียบข้อกำหนดการนำเข้าสุกรมีชีวิตและซากสุกร ภายใต้มาตรการสุขอนามัยสัตว์ (Sanitary and Phytosanitary Measures)

บทนำ

ประเทศไทย ได้มีการค้าสินค้าปศุสัตว์กับประเทศต่างๆทั่วโลกมาเป็นเวลานาน โดยในปี พ.ศ. 2559 ประเทศไทยมีมูลค่าการนำเข้าและส่งออกสินค้าปศุสัตว์ ไม่น้อยกว่า 3,100 และ 97,000 ล้านบาท ตามลำดับ (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2560) ปัจจุบันประเทศไทยเป็นผู้นำการส่งออกสินค้าปศุสัตว์เป็นอันดับต้นๆของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และเป็นผู้ส่งออกเนื้อไก่อันดับที่ 5 ของโลก (Indexmundi, 2017) นอกจากนี้ประเทศไทยเป็นผู้ผลิตและส่งออกสินค้าปศุสัตว์แล้ว ประเทศไทยยังนำเข้าสินค้าปศุสัตว์จากหลายประเทศทั่วโลก เช่น สหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ เป็นต้น (กองสารวัตรและกักกัน, 2560ก) ซึ่งการนำเข้าสินค้าปศุสัตว์อย่างขาดมาตรการควบคุมอาจส่งผลกระทบต่อประเทศไทยประสบปัญหาโรคระบาดสัตว์และโรคติดต่อระหว่างสัตว์และคนที่มากับสินค้าได้ ดังนั้น องค์การการค้าโลก (World Trade Organization: WTO) จึงได้กำหนดมาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (Sanitary and Phytosanitary Measures: SPS) ขึ้น เพื่อใช้เป็นข้อกำหนดการนำเข้าและส่งออกสินค้าเกษตรและอาหาร รวมทั้งใช้กำหนดมาตรฐานของสินค้าเกษตรและอาหารเพื่อไม่ให้เกิดโทษต่อชีวิตและ/หรือผลเสีย ต่อสุขภาพของชีวิตมนุษย์ พืช และสัตว์ ซึ่งประเทศผู้นำเข้าสินค้าปศุสัตว์ สามารถใช้มาตรการ SPS ภายใต้ WTO ในการกำหนดข้อกำหนดเพื่อนำเข้าสินค้าเกษตรและอาหาร โดยไม่เป็นอุปสรรคทางการค้า ทั้งนี้ การกำหนดมาตรการ SPS จะต้องมีข้อพิสูจน์ทางวิทยาศาสตร์ โดยประเทศสมาชิกสามารถกำหนดข้อกำหนดตามมาตรฐานระหว่างประเทศ ได้แก่ คณะกรรมาธิการโครงการมาตรฐานอาหาร FAO/WHO (Codex Alimentarius Commission: Codex/CAC) และองค์การโรคระบาดสัตว์ระหว่างประเทศ (World Organisation for Animal Health: OIE) (นิรนาม, ม.ป.ป.;WTO, n.d.)

ปัจจุบันกรมปศุสัตว์ เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก (Competent Authority) ของประเทศไทย ในการควบคุม กำกับ การผลิต การส่งออกและนำเข้าสินค้าปศุสัตว์ ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยโรคระบาดสัตว์และกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการฆ่าสัตว์เพื่อกำหนดเนื้อสัตว์ รวมทั้งการดำเนินการด้านสุขภาพสัตว์ การตรวจสอบและรับรองคุณภาพสินค้าปศุสัตว์ และกระบวนการอื่นที่เกี่ยวข้องในด้านการปศุสัตว์เพื่อให้ได้สินค้าปศุสัตว์ที่ได้มาตรฐานและมีความปลอดภัย (กรมปศุสัตว์, 2559) ซึ่งที่ผ่านมากรมปศุสัตว์ได้กำหนดข้อกำหนดการนำเข้าสินค้าปศุสัตว์ที่สำคัญ อาทิ เนื้อโค ลูกไก่และไข่ฟัก และสัตว์มีชีวิตเพื่อการทำพันธุ์ เพื่อใช้ป้องกัน และควบคุมโรคระบาดสัตว์และโรคติดต่อระหว่างสัตว์และคนจากประเทศคู่ค้า ภายใต้ข้อตกลง SPS ของ WTO และตามมาตรการแนะนำการควบคุมโรค (Terrestrial

Animal Health Code) ของ OIE และ มาตรฐานอาหารระหว่างประเทศตาม Codex (กองสารวัตรและกักกัน, 2560ข)

โดยกว่า 10 ปี ที่ผ่านมา ประเทศในกลุ่มสหภาพยุโรป สหรัฐอเมริกาและภูมิภาคเอเชียหลายประเทศ ได้แจ้งความประสงค์ขอเปิดตลาดเพื่อส่งออกสุกรมี่ชีวิตและซากสุกรมายังประเทศไทย แต่ปัจจุบันยังไม่สามารถส่งออกมายังประเทศไทยได้ เนื่องจากกระแสต่อต้านการเปิดตลาดนำเข้าเนื้อสุกรและผลิตภัณฑ์ของผู้ประกอบการเลี้ยงสุกรของไทย โดยประเด็นหลักของกระแสต่อต้านคือการปนเปื้อนของสารเร่งเนื้อแดง ร่วมกับการนำเข้าเนื้อสุกรและผลิตภัณฑ์จะทำให้เกิดภาวะสุกรล้มตลาดส่งผลให้ราคาเนื้อสุกรตกต่ำ (มติชนออนไลน์, 2560) นอกจากนี้การที่ภาครัฐยังไม่มีข้อกำหนดและมาตรการทางการค้าสำหรับเนื้อสุกรและผลิตภัณฑ์ที่ชัดเจน ทำให้การเจรจาการค้าระหว่างประเทศทำได้ยาก และอาจส่งผลกระทบต่อทางเศรษฐกิจ รวมทั้งกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศได้ ทั้งนี้ หากมีการลักลอบนำเข้าของเนื้อสุกรและผลิตภัณฑ์อาจส่งผลกระทบต่อประเทศไทยเกิดปัญหาโรคระบาดสัตว์และโรคติดต่อระหว่างสัตว์และคนที่แพร่ระบาดจากการนำเข้าจากประเทศคู่ค้าได้ อย่างไรก็ตาม กรมปศุสัตว์ได้ตระหนักถึงปัญหาดังกล่าว และได้ดำเนินการร่างข้อกำหนดการนำเข้าสุกรมี่ชีวิตและซากสุกรให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ ฉบับ ปี พ.ศ. 2558 และข้อกำหนดขององค์การระหว่างประเทศ ซึ่งปัจจุบันยังไม่แล้วเสร็จ

ดังนั้นการศึกษาเปรียบเทียบข้อกำหนดการนำเข้าสุกรมี่ชีวิตและซากสุกร ภายใต้มาตรการ SPS จะยังประโยชน์ในการกำหนดแนวทางร่างข้อกำหนดการนำเข้าสุกรและซากสุกร รวมทั้งแนวทางมาตรการทางการค้า และการเสริมสร้างความร่วมมือทางวิชาการกับประเทศคู่ค้าสำคัญ ซึ่งจะนำไปสู่แนวทางการปฏิบัติเพื่อลดโอกาสการแพร่ระบาดของโรคสัตว์จากประเทศคู่ค้า และปัญหาด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ โดยไม่ขัดต่อข้อตกลงของ WTO

วิธีการศึกษา

การเก็บข้อมูล

๑. รวบรวมข้อมูล ข้อตกลง SPS ภายใต้ WTO ภาวะโรคสุกรที่สำคัญตามข้อกำหนด OIE มาตรฐานอาหารระหว่างประเทศตามข้อกำหนดของ Codex รวมทั้งกฎหมายและข้อกำหนดการนำเข้าสุกรมี่ชีวิตและซากสุกร ของสหภาพยุโรปและประเทศไทย จากเครือข่ายโยงใย สาธารณะ (Internet)
๒. เก็บข้อมูลหน่วยงานภายในกรมปศุสัตว์จากการสอบถามหน่วยงานและ/หรือผู้เกี่ยวข้อง

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและศักยภาพ (SWOT) ซึ่งเป็นวิธีการวิเคราะห์หาจุดอ่อน จุดแข็ง โอกาสและอุปสรรค (Center for Community Health and Development, 2017) ทำให้สามารถวิเคราะห์หาแนวทางเพื่อร่างข้อกำหนดและ/หรือมาตรการทางการค้าเพื่อนำเข้าหรือส่งออกสุกรมี่ชีวิตและซากสุกร ภายใต้มาตรการ SPS รวมทั้งสามารถกำหนดแนวทางการเสริมสร้างความร่วมมือทางวิชาการที่เหมาะสมกับประเทศไทยได้ โดยใช้ข้อกำหนดหรือข้อตกลงขององค์การระหว่างประเทศ (OIE และ Codex) และสหภาพยุโรปเป็นแม่แบบ

ผลการศึกษา

๑. ข้อตกลงด้านสุขอนามัยสัตว์ของ WTO (The WTO Agreement on the Application of Sanitary and Phytosanitary Measures: SPS Agreement)

WTO เป็นองค์การระหว่างประเทศมีหน้าที่ในการเป็นเวทีในการเจรจาเพื่อลดอุปสรรคและข้อกีดกันทางการค้า รวมทั้งจัดทำกฎระเบียบการค้าระหว่างประเทศ เพื่อสนับสนุนให้การค้าโลกมีความเสรียิ่งขึ้นบนพื้นฐานของการแข่งขันที่เท่าเทียมกัน เป็นเวทีในการยุติข้อพิพาททางการค้าระหว่างประเทศสมาชิก เป็นกลไกตรวจสอบและทบทวนนโยบายการค้าของประเทศสมาชิก โดยหลักการดำเนินการสำคัญคือกำหนดให้ใช้มาตรการทางการค้าระหว่างประเทศโดยไม่เลือกปฏิบัติ (Non-Discrimination) และให้การปฏิบัติต่อสินค้าจากประเทศสมาชิกอย่างเท่าเทียมกัน (Most-favoured Nation Treatment: MFN) โดยแต่ละประเทศจะต้องเรียกเก็บภาษีศุลกากร หรือ ค่าธรรมเนียม หรือใช้มาตรการใดๆ กับสินค้าที่นำเข้าจากประเทศสมาชิกอื่นๆ เท่าเทียมกันทุกประเทศ และปฏิบัติต่อสินค้านำเข้าเท่าเทียมกับสินค้าภายในประเทศ (National Treatment) ไม่ว่าจะเป็นการเก็บภาษีภายใน หรือการกำหนดกฎระเบียบต่างๆ ทั้งนี้การกำหนดและบังคับใช้มาตรการทางการค้าจะต้องมีความโปร่งใส (transparency) (กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, 2559)

ความตกลงภายใต้ WTO ที่เกี่ยวข้องกับสินค้าปศุสัตว์ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม (สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ, 2554ก) คือ

1. การเปิดตลาด

- 1.1. ทุกประเทศต้องยกเลิกมาตรการการห้ามนำเข้า โดยให้ปรับเปลี่ยนมาใช้มาตรการภาษีศุลกากรแทน
- 1.2. ทุกประเทศต้องลดภาษีลงเฉลี่ยร้อยละ 36 และ 24 โดยลดลงอย่างน้อยร้อยละ 15 และ 10 ในแต่ละรายการสินค้าภายใน 5 ปี และ 10 ปี สำหรับประเทศพัฒนาแล้ว และกำลังพัฒนาตามลำดับ

1.3. ทุกประเทศต้องลดการอุดหนุนสินค้าเกษตร ทั้งการอุดหนุนภายในและการอุดหนุนส่งออก

2. กฎระเบียบการค้า มีการปรับปรุงและกำหนดกฎระเบียบการค้าที่สำคัญ เช่น

2.1. ความตกลงว่าด้วยการใช้มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช อนุญาตให้ประเทศสมาชิกกำหนดระดับความปลอดภัยและการตรวจสอบมาตรฐานสินค้านำเข้า แต่จะต้องสอดคล้องกับมาตรฐานระหว่างประเทศเพื่อป้องกันมิให้แต่ละประเทศกำหนดมาตรฐานตามใจชอบ ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการค้า

2.2. ความตกลงว่าด้วยการตอบโต้การทุ่มตลาด กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการได้ส่วนการทุ่มตลาดให้รัดกุมยิ่งขึ้นเพื่อให้ประเทศต่างๆ ปฏิบัติให้สอดคล้องกัน เป็นการลดโอกาสที่อาจมีประเทศผู้นำเข้าใช้มาตรการตอบโต้เพื่อกีดกันการค้าอย่างไม่เป็นธรรม

2.3. ความตกลงว่าด้วยการตอบโต้การอุดหนุน กำหนดประเภทของการอุดหนุนไว้อย่างชัดเจนว่าการอุดหนุนประเภทใดเป็นการอุดหนุนที่ต้องห้าม ประเภทใดเป็นการอุดหนุนที่ทำได้ และประเภทใดเป็นการอุดหนุนที่เมื่อทำแล้วอาจถูกมาตรการตอบโต้ นอกจากนี้ ยังได้กำหนดแนวปฏิบัติในการได้ส่วนเพื่อการตอบโต้สินค้านำเข้าที่ได้รับการอุดหนุนจากประเทศผู้ผลิตเพื่อให้แต่ละประเทศถือปฏิบัติ

ปัจจุบัน WTO มีสมาชิกกว่า 164 ประเทศ ทั่วโลก โดยประเทศไทยเป็นสมาชิก WTO ตั้งแต่ 28 ธันวาคม 2538 ซึ่งนับเป็นสมาชิกลำดับที่ 59 (ภาพที่ 1) (สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ, 2554; WTO, 2017) ซึ่งตามข้อตกลงภายใต้ WTO ประเทศผู้นำเข้าสามารถกำหนดข้อกำหนดการนำเข้า (Import requirement) เพื่อป้องกัน ควบคุม โรคระบาดสัตว์และโรคติดต่อระหว่างสัตว์และคนจากประเทศคู่ค้า ภายใต้มาตรการ SPS ได้ โดยไม่ขัดต่อข้อตกลงของ WTO ปัจจุบันข้อตกลง SPS (SPS Agreement) ของ WTO มีทั้งหมด 14 ข้อ (ตารางที่ 1) (WTO, n.d.) ทั้งนี้ การกำหนดมาตรการทางการค้าด้าน SPS ภายใต้ WTO จะต้องมีข้อพิสูจน์ทางวิทยาศาสตร์และกำหนดให้ประเทศสมาชิกใช้มาตรฐานระหว่างประเทศที่กำหนด ได้แก่ OIE, IPPC และ Codex (นิรนาม, ม.ป.ป.; WTO, n.d.)

ภาพที่ 1 แผนที่ประเทศสมาชิกของ WTO (WTO, 2017)

ตารางที่ 1 ข้อตกลงด้านสุขอนามัยสัตว์ของ WTO (The WTO Agreement on the Application of Sanitary and Phytosanitary Measures: SPS Agreement) (WTO, n.d.)

ข้อตกลง	สรุปสาระสำคัญ
1. General Provisions	ข้อตกลง SPS ภายใต้ WTO สามารถใช้เป็นมาตรการทางการค้าระหว่างประเทศ
2. Basic Rights and Obligations	การกำหนดมาตรการ SPS ต้องเป็นไปเพื่อไม่ให้เกิดโทษต่อชีวิต และ/หรือผลเสีย ต่อสุขภาพของชีวิตมนุษย์ พืช และสัตว์ และต้องเป็นไปตามพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์
3. Harmonization	การกำหนดมาตรการ SPS ต้องสอดคล้องกับมาตรฐานระหว่างประเทศ
4. Equivalence	การกำหนดมาตรการ SPS ต้องเป็นไปด้วยความเท่าเทียม
5. Assessment of Risk and Determination of the Appropriate Level of Sanitary or Phytosanitary Protection	การกำหนดมาตรการ SPS ต้องอยู่บนพื้นฐานด้านการประเมินความเสี่ยงต่อชีวิต และ/หรือผลเสีย ต่อสุขภาพของชีวิตมนุษย์ พืช และสัตว์ โดยประเมินความเสี่ยงตามหลักการขององค์การระหว่างประเทศ และมีหลักฐานทางวิทยาศาสตร์
6. Adaptation to Regional Conditions, Including Pest-or Disease-Free Areas	การกำหนดมาตรการ SPS ต้องอยู่บนพื้นฐานของการกำหนดพื้นที่เสี่ยงและความชุกของการเกิดโรค

ข้อตกลง	สรุปสาระสำคัญ
and Areas of Low Pest or Disease Prevalance	
7. Transparency	การกำหนดมาตรการ SPS ต้องเป็นไปด้วยความโปร่งใส
8. Control, Inspection and Approval Procedures	ประเทศสมาชิกสามารถกำหนดการควบคุม การตรวจสอบ และขั้นตอนการอนุญาต การนำเข้าได้
9. Technical Assistance	ประเทศสมาชิกสามารถให้ความช่วยเหลือทางเทคนิค ภายใต้ SPS ในการศึกษาวิจัยแก่ประเทศกำลังพัฒนาได้
10. Special and Differential Treatment	ประเทศสมาชิกสามารถให้ความช่วยเหลือทางเทคนิค ภายใต้ SPS ทางองค์การระหว่างประเทศได้
11. Consultations and Dispute Settlement	การศึกษาทางวิทยาศาสตร์ และทางเทคนิค ควรมีคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญในสาขานั้นๆ
12. Administration	การจัดตั้งคณะกรรมการของ SPS เป็นไปเพื่อเป็นที่ปรึกษาในการดำเนินการให้สอดคล้องกับข้อกำหนดต่างๆ
13. Implementation	ประเทศสมาชิกต้องบังคับใช้ตามข้อตกลงที่กำหนด
14. Final Provisions	ประเทศพัฒนาแล้วต้องดำเนินการตามข้อตกลงนี้ภายใน 5 ปี

หน่วยงานหลักของประเทศไทยที่ดำเนินการด้านการค้าภายใต้ WTO

ปัจจุบันประเทศไทยมีหน่วยงานหลักที่มีหน้าที่เกี่ยวกับเกี่ยวกับการเจรจาการค้าระหว่างประเทศ ให้ดำเนินไปตามข้อตกลง WTO ได้แก่ กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ (กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, 2558) และหน่วยงานที่ทำหน้าที่กำหนดมาตรฐานอาหารและสินค้าเกษตร ภายใต้ข้อตกลง SPS ของ WTO ได้แก่ สำนักงานมาตรฐานอาหารและสินค้าเกษตรแห่งชาติ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรแห่งชาติ, 2558ก)

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและศักยภาพ (SWOT) ตามข้อตกลงของ WTO

จุดอ่อน	จุดแข็ง
<ul style="list-style-type: none"> - ผู้ประกอบการและเจ้าหน้าที่ภาครัฐของไทย ยังขาดความเข้าใจในข้อตกลง SPS ของ WTO 	<ul style="list-style-type: none"> - ประเทศไทยเป็นสมาชิก WTO - ประเทศไทยมีหน่วยงานภาครัฐที่ ศึกษาควบคุม ดูแล ในการเจรจาการค้า และ กำหนดข้อกำหนดหรือข้อตกลงให้เป็นไปตาม WTO
โอกาส	อุปสรรค
<ul style="list-style-type: none"> - การเป็นสมาชิก WTO ทำให้มีความน่าเชื่อถือในการดำเนินการการค้าระหว่างประเทศ โดยเฉพาะในฐานะประเทศผู้ส่งออก - ลดการทุ่มตลาดจากประเทศคู่ค้า - ลดการอุดหนุนสินค้าเกษตร ทำให้สามารถแข่งขันในตลาดโลกได้มากขึ้น 	<ul style="list-style-type: none"> - ประเทศไทยยังขาดการศึกษาประเมินความเสี่ยง (risk analysis) หรือการศึกษาทางวิทยาศาสตร์ เพื่อรองรับข้อกำหนดหรือมาตรการทางการค้าที่ประเทศไทยกำหนดขึ้น โดยเฉพาะในสินค้าอ่อนไหว อย่างเช่น เนื้อสุกรและผลิตภัณฑ์ - การดำเนินการนำเข้าบางรายชนิดสินค้ามีการกำหนดมาตรฐานจากหลายหน่วยงานของภาครัฐทำให้การปฏิบัติงานไม่ชัดเจนหรือไม่สอดคล้องกัน - ผลกระทบด้านเศรษฐกิจต่อผู้ผลิตสินค้าภาคเอกชนไม่สามารถนำมาใช้เป็นเหตุผลในการกำหนดมาตรการทางการค้าได้

๒. องค์การโรคระบาดสัตว์ระหว่างประเทศ (World Organisation for Animal Health: OIE)

OIE เป็นองค์การกลางในการประสานความร่วมมือในการป้องกันและควบคุม โรคระบาดสัตว์ที่มีความสำคัญ เพื่อไม่ให้โรคระบาดสัตว์ก่อความสูญเสียต่อชีวิตสัตว์และมนุษย์ รวมถึงส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของโลก เป็นองค์การระหว่างประเทศในระดับเดียวกับ WHO และ FAO โดยได้รับการยอมรับให้เป็น World Reference Organization for Animal Health ปัจจุบัน OIE มีพันธกิจสำคัญในการสร้างความโปร่งใสเกี่ยวกับสถานการณ์โรคระบาดสัตว์ทั่วโลก ทำการรวบรวม วิเคราะห์ และเผยแพร่ข้อมูลทางวิทยาศาสตร์เสริมสร้างความเข้มแข็งของกิจกรรมด้านการควบคุม โรคสัตว์ให้กับประเทศสมาชิก ส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมการให้บริการทางสัตวแพทย์ ในระดับนานาชาติ รวมทั้ง ดำเนินการออกข้อกำหนดด้านสุขภาพสัตว์เพื่อใช้เป็นมาตรฐานกลาง ในการเจรจาเพื่อการค้าสัตว์ รวมถึงผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์จาก

สัตว์ โดยการกำหนดกฎเกณฑ์ทางการค้าที่เกี่ยวกับสุขอนามัยสัตว์และความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์จากสัตว์ เพื่อให้ประเทศสมาชิกใช้เป็นเกณฑ์อ้างอิงร่วมกัน เพื่อวัตถุประสงค์ในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคเข้าสู่ประเทศผู้นำเข้า ผ่านทางการค้าสัตว์ ผลิตภัณฑ์หรือผลิตภัณฑ์จากสัตว์ และเพื่อไม่ให้มีการนำหลักสุขอนามัยมาใช้เพื่อกีดกันทางการค้าอย่างไม่เป็นธรรม ซึ่ง OIE ได้จัดทำเอกสารอ้างอิงในรูปแบบของข้อกำหนดและคู่มือ ได้แก่

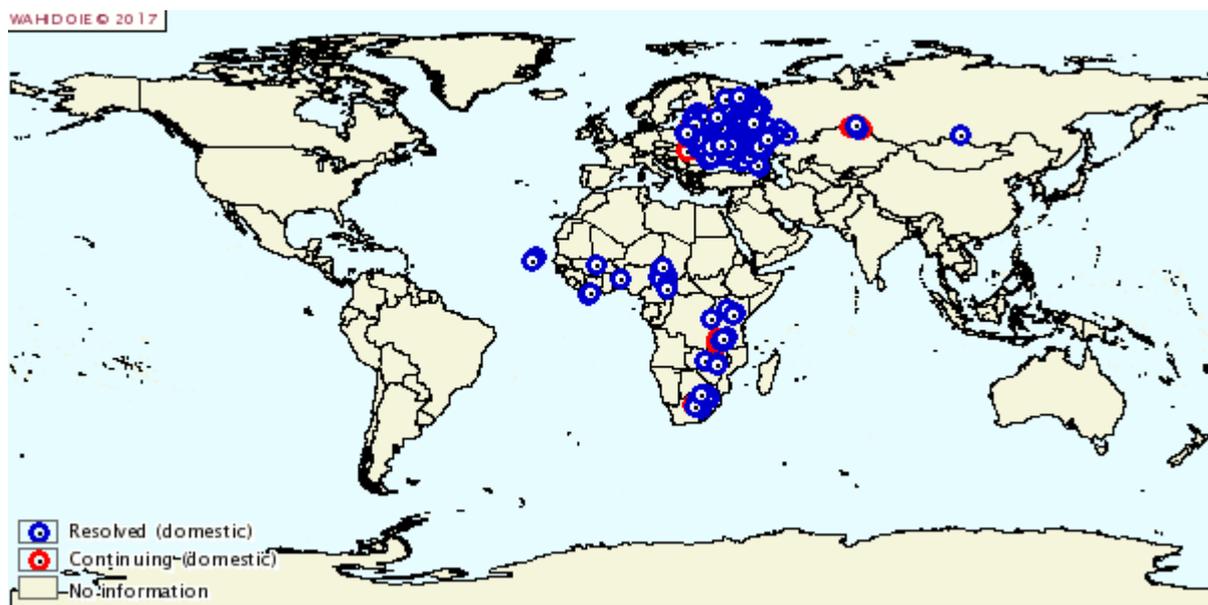
- 1.) Terrestrial Animal Health Code
- 2.) Manual of Diagnostic Tests and Vaccines for Terrestrial Animals
- 3.) Aquatic Animal Health Code
- 4.) Manual of Diagnostic Tests for Aquatic Animal

ซึ่งเอกสารอ้างอิงทั้ง 4 เล่มของ OIE นี้ได้รับการยอมรับจากองค์การอนามัยโลก (WHO) ให้เป็นเอกสารอ้างอิงเกี่ยวกับสุขอนามัยสัตว์ระหว่างประเทศ นอกจากนี้ ยังมีห้องปฏิบัติการที่ให้ความร่วมมือในการเป็น Collaborating Centres และ Reference Laboratories สำหรับโรคระบาดใน List ของ OIE มากถึง 152 ห้องปฏิบัติการ ซึ่งตั้งอยู่ในประเทศไทย 2 แห่ง คือ ศูนย์อ้างอิงโรคปากและเท้าเปื่อย ประจำภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จังหวัดนครราชสีมา (ห้องปฏิบัติการอ้างอิง โรคปากและเท้าเปื่อย: Foot and Mouth Disease) และสถาบันสุขภาพสัตว์แห่งชาติ กรุงเทพฯ (ห้องปฏิบัติการอ้างอิง โรคแท้งติดต่อ: Brucellosis) (สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ, 2554ข; OIE, 2017a)

นอกจากนี้ OIE ยังมีพันธกิจในการประกันความปลอดภัยอาหารจากสินค้าปศุสัตว์ และส่งเสริมการจัดการด้านสวัสดิภาพสัตว์บนพื้นฐานข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ (Food safety and animal welfare: To provide a better guarantee of food of animal origin and to promote animal welfare through a science-based approach) โดยประเทศสมาชิกของ OIE เห็นชอบร่วมกันในการสร้างความเชื่อมั่นด้านความปลอดภัยอาหารสำหรับผลิตภัณฑ์อาหารที่มีแหล่งที่มาจกสัตว์ โดยสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมระหว่าง OIE และโครงการมาตรฐานอาหาร FAO/WHO หรือ Codex ขึ้น ทั้งนี้ OIE มีหน้าที่หลักในการกำหนดมาตรฐานเกี่ยวกับการผลิตสัตว์ในระดับฟาร์ม จนถึงโรงฆ่าสัตว์ หรือจนได้ผลิตผลจากสัตว์นั้น (เนื้อ นม และไข่) รวมทั้ง ได้มีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานของ Codex ผ่านทางการประชุมคณะกรรมการโคเด็กซ์ (Codex Committee) สาขาต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งได้จัดทำมาตรฐานด้านสวัสดิภาพสัตว์ (Animal Welfare) ขึ้น เพื่อใช้เป็นแนวทางให้สมาชิกลงไปปฏิบัติ และเป็นเกณฑ์อ้างอิงร่วมกันเพื่อลดปัญหาการนำหลักสวัสดิภาพสัตว์มาใช้ในการกีดกันทางการค้า (สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ, 2554ข; OIE, 2017a)

ภาวะโรคสุกรที่สำคัญตามข้อกำหนด OIE

ตาม Terrestrial Animal Health Code ของ OIE มีโรคของสุกรที่สำคัญ ได้แก่ Foot and Mouth Disease, Infection with *Brucella abortus*, *B. melitensis* และ *B. suis*, Infection with African swine fever virus, Infection with classical swine fever virus, Infection with porcine reproductive and respiratory syndrome virus, Infection with *Taenia solium* (Porcine cysticercosis). และ Transmissible gastroenteritis (OIE, 2017b) ทั้งนี้ ปัจจุบัน ยังไม่มีรายงานการเกิดโรค African swine fever ในประเทศไทย (สำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์, 2560ก)

ภาพที่ 2 สถานการณ์การเกิดโรค African swine fever ระหว่าง 1 มกราคม 2555 – 8 กันยายน 2560 (OIE, 2017c)

มาตรการควบคุมโรคสำคัญของสุกรของประเทศไทย

ปัจจุบัน กรมปศุสัตว์ ได้ดำเนินการกำหนดแผนการควบคุมและเฝ้าระวังโรค อาทิ โรคสมองอักเสบ นิปาห์ (Disease Description) โรคพีอีดี (Porcine Epidemic Diarrhea: PED) โรคปากและเท้าเปื่อย (Foot and Mouth Disease: FMD) โรคอหิวาห์สุกร (Classical Swine Fever: CSF) และ โรค Porcine Reproductive and Respiratory Syndrome (PRRS) รวมทั้ง ได้จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์การเลี้ยงและการควบคุมโรคเบื้องต้น ให้แก่ผู้เลี้ยงสุกร (สำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์, 2560ข) นอกจากนี้ กรมปศุสัตว์ มีห้องปฏิบัติการชั้นสูงโรคสัตว์ที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน ISO 17025 (สถาบันสุขภาพสัตว์แห่งชาติ, 2559)

ภาพที่ 3. ห้องปฏิบัติการชั้นสูงโรคสัตว์ และ ห้องปฏิบัติการอ้างอิงของ OIE ในประเทศไทย (กองความร่วมมือด้านการปศุสัตว์ระหว่างประเทศ, 2560)

ตารางที่ 3. ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและศักยภาพ (SWOT) ตามข้อกำหนดของ OIE

จุดอ่อน	จุดแข็ง
<ul style="list-style-type: none"> - ประเทศไทยยังพบรายงานการเกิดโรคสำคัญในสุกรตาม list ของ OIE (ยกเว้นโรค African swine fever) - แผนการควบคุมโรคสำคัญในสุกรตาม list ของ OIE (ยกเว้นโรค African swine fever) ของประเทศไทยยังทำได้ไม่เต็มประสิทธิภาพ 	<ul style="list-style-type: none"> - ประเทศไทยเป็นสมาชิกของ OIE ทำให้สามารถตรวจสอบสถานะโรคระบาดในสัตว์ได้กำหนดมาตรการควบคุมโรคจากประเทศต่างๆ ได้ทันทั่วทั้งรวมทั้งยังมีบทบาทในการกำหนด Terrestrial Animal Health Code ซึ่งใช้เป็นเอกสารอ้างอิงในการกำหนดมาตรการตามข้อตกลง SPS ภายใต้ WTO - ประเทศไทยมีห้องปฏิบัติการที่เป็น OIE Reference - ประเทศไทยมีห้องปฏิบัติการที่ได้มาตรฐาน ISO 17025 ในการชันสูตรโรคสัตว์
โอกาส	อุปสรรค
<ul style="list-style-type: none"> - สามารถกำหนดมาตรการควบคุมการนำเข้าสุกรและผลิตภัณฑ์จากประเทศที่มี 	<ul style="list-style-type: none"> - การพบการเกิดโรคสำคัญในสุกรตาม list ของ OIE ทำให้ไม่สามารถกำหนดมาตรการควบคุมการนำเข้าสุกรและ

<p>การเกิดโรค African swine fever ได้โดย ไม่ผิดต่อมาตรการ SPS ภายใต้ WTO</p> <p>- ดำเนินการศึกษา และสร้างความร่วมมือ ทางวิชาการกับประเทศที่สามารถควบคุม โรคสำคัญในสุกรได้</p>	<p>ผลิตภัณฑ์จากประเทศอื่นที่ไม่มีการ ระบาดของโรคดังกล่าวได้</p>
---	---

๓. มาตรฐานอาหารสากลตามข้อกำหนดของ Codex

มาตรฐาน Codex เป็นมาตรฐานที่ WTO ให้การยอมรับ ตามความตกลงว่าด้วยอุปสรรคเทคนิคต่อการค้า (Agreement on Technical Barrier to Trade; TBT) และความตกลงว่าด้วยการบังคับมาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (Agreement on the Application of Sanitary and Phytosanitary Measure; SPS) ที่ให้ความสำคัญกับการเข้าร่วมกำหนดมาตรฐานระหว่างประเทศ และแนะนำให้ประเทศใช้มาตรฐานระหว่างประเทศเพื่อกำหนดมาตรการของประเทศ และใช้เป็นมาตรการที่จะเป็นข้อตัดสินในกรณีที่เกิดข้อพิพาททางการค้าระหว่างประเทศ สมาชิกของ Codex เป็นภาคีรัฐบาลของประเทศต่างๆ ปัจจุบัน Codex มีสมาชิก (member countries) 174 ประเทศ รวมทั้งประเทศไทย และสมาชิกที่เป็นองค์กร (member organization) 1 องค์กร คือ European Community ทั้งนี้ การดำเนินงานกำหนดมาตรฐานของ Codex อยู่บนพื้นฐานของหลักการความสอดคล้อง (Harmonization) ความเท่าเทียม (Equivalence) การประเมินความเสี่ยงและตรวจสอบระดับของความคุ้มครองสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช และหลักการของความโปร่งใส (Transparency) มาตรฐาน Codex จึงเป็นมาตรการที่เหมาะสมทางด้านความปลอดภัยอาหารในการปกป้องความปลอดภัยของผู้บริโภคและอำนวยความสะดวกต่อการค้า (สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ, ม.ป.ป.; Codex, 2016a)

มาตรฐานอาหารระหว่างประเทศตามข้อกำหนดของ Codex

ปัจจุบัน Codex แบ่งคณะอนุกรรมการออกเป็น ๒๖ คณะ เพื่อให้ครอบคลุมการกำหนดมาตรฐานอาหาร รวม 26 สาขา (Codex, 2016b) ทั้งนี้ Codex ได้กำหนดมาตรฐานอาหารระหว่างประเทศเป็นรายชนิดสินค้า รวมทั้งกำหนดค่า Maximum Residue Levels (MRLs) ของสารตกค้างของยาฆ่าแมลง (Pesticide) และยาสัตว์ (Veterinary drug) ในอาหารโดยดำเนินการแจ้งผ่านเว็บไซต์ของ Codex Alimentarius (Codex, 2016c และ Codex, 2016d)

ทั้งนี้ ตามข้อกำหนดของ Codex ได้กำหนดค่า MRLs ของการตกค้างของยาสัตว์ ในเนื้อและเครื่องในสุกร กว่า 32 รายการ ดังนี้ Amoxicilin, Avilamycin, Azaperone, Benzylpenicilline/Procaine, Benzylpenicillin, Carazolol, Ceftiofur, Cholortetracycline, Oxytetracycline, Tetracycline, Colistin, Cyhalothrin, Danofloxacin, Dexamethasone, Dihydrostreptomycin/Streptomycin, Doramectin, Febantal/Fenbendazole/Oxfendazole, Flubendazole, Flumequine, Gentamicin, Ivermectin, Levamisole,

Lincomycin, Narasin, Neomycin, Phoxim, Porcine somatotropin, Ractopamine, Spectinomycin, Spiramycin, Thaiabendazole, Tilmicosin และ Tylocin (Codex, 2015)

หน่วยงานหลักของประเทศไทย ที่ดำเนินการเกี่ยวข้องกับ Codex

ประเทศไทย โดยสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ เป็นหน่วยงานกลางในการประสานงาน Codex (Codex Contact Point) เพื่อดำเนินการพิจารณาร่างมาตรฐานอาหารระหว่างประเทศ โดยประสานความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อหาข้อสรุป เหตุผลในการโต้แย้ง หรือยอมรับมาตรฐานนั้น เพื่อรักษาผลประโยชน์ของประเทศ พิจารณา ผลักดัน และส่งเสริมให้การกำหนดมาตรฐานของ Codex สอดคล้องตามมาตรฐานของประเทศไทย รวมทั้งกำหนดแผนงานที่ต้องปฏิบัติให้สอดคล้องกับงานของ Codex และติดต่อประสาน รวมทั้งจัดส่งผู้แทนประเทศไทยไปร่วมประชุมในคณะกรรมการ คณะกรรมการสาขาต่างๆ และคณะกรรมการประสานงานกลุ่มภูมิภาคพิจารณาดำเนินการติดต่อ ร่วมมือ และประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ทั้งในและต่างประเทศในด้านมาตรฐานอาหาร และพิจารณาเสนอการแต่งตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจสาขาต่างๆ เพื่อพิจารณางานที่เกี่ยวข้องกับ Codex (สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ, ม.ป.ป.)

กรมปศุสัตว์ เป็นหน่วยงานหลักที่ดูแลการใช้ยาสัตว์ ภายใต้อำนาจพระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. 2525 และ 2558 พระราชบัญญัติยาสัตว์ พ.ศ. 2510 และ พระราชบัญญัติวัตถุอันตรายด้านการปศุสัตว์ พ.ศ. 2535 (กองควบคุมอาหารและยาสัตว์, 2559ก) รวมทั้ง มีห้องปฏิบัติการตรวจสอบคุณภาพสินค้าปศุสัตว์ที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน ISO 17025 (สำนักตรวจสอบคุณภาพสินค้าปศุสัตว์, 2560)

ตารางที่ ๔ ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและศักยภาพ (SWOT) ตามข้อกำหนดของ Codex

จุดอ่อน	จุดแข็ง
<ul style="list-style-type: none"> - ประเทศไทยยังมีการศึกษา Risk assessment เกี่ยวกับสารตกค้างในเนื้อสุกร เช่น สารเร่งเนื้อแดง ไม่เพียงพอ - ประเทศไทยมีความซ้ำซ้อนของหน่วยงานของภาครัฐ ทำให้การปฏิบัติงานไม่ชัดเจน หรือไม่สอดคล้องกัน 	<ul style="list-style-type: none"> - ประเทศไทยเป็นสมาชิก Codex ทำให้สามารถเข้าร่วมการประชุมและเป็นคณะอนุกรรมการในการพิจารณากำหนดมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารระหว่างประเทศ - ประเทศไทยมีกฎหมายควบคุมการใช้ยาสัตว์ที่ชัดเจน - ประเทศไทยมีห้องปฏิบัติการที่ได้มาตรฐาน ISO 17025 ในการตรวจสอบสารตกค้างในผลิตภัณฑ์จากสัตว์ -

โอกาส	อุปสรรค
<p>– ผู้แทนหน่วยงานภาครัฐของประเทศไทยสามารถเข้าร่วมการประชุมและเป็นคณะอนุกรรมการในการพิจารณากำหนดมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารระหว่างประเทศได้</p>	<p>- ข้อกำหนดของ Codex บางข้อไม่สอดคล้องกับกฎหมายของประเทศไทย</p>

๔. กฎหมายและข้อกำหนดการนำเข้าสุกรมีชีวิตและซากสุกรของสหภาพยุโรปและประเทศไทย

ปัจจุบันกฎหมาย และข้อกำหนดการนำเข้า – ส่งออกสินค้าปศุสัตว์มีพื้นฐานจากกฎหมายของสหภาพยุโรปเป็นหลัก เช่นการห้ามใช้สารเร่งเนื้อแดงในอาหารสัตว์ เป็นต้น รวมทั้ง สหภาพยุโรปยังเป็นคู่ค้าที่สำคัญของไทยและมีการผลิตสุกรเพื่อส่งออกเป็นอันดับต้นๆของโลก (Indexmundi, 2017) นอกจากนี้ยังเป็นกลุ่มประเทศที่แจ้งความประสงค์ส่งออกเนื้อสุกรมายังประเทศไทย ดังนั้นการเปรียบเทียบกฎหมายและข้อกำหนดกับสหภาพยุโรปจึงเป็นประโยชน์ในการกำหนดแนวทางร่างข้อกำหนดการนำเข้าสุกรมีชีวิตและซากสุกรได้ในอนาคต

การนำเข้าสุกรมีชีวิตของสหภาพยุโรป ประเทศผู้ส่งออกต้องดำเนินการตามกฎหมายและข้อกำหนดของสหภาพยุโรป โดยสหภาพยุโรปแบ่งขั้นตอนการพิจารณาการนำเข้าสุกรมีชีวิต (EU, 2017a) ดังนี้

- 1.) ด้านสุขภาพสัตว์ (Animal health) กำหนดตาม Directive 2004/68/EC
- 2.) การตรวจประเมินแหล่งผลิต (Audits)
- 3.) การขึ้นทะเบียนประเทศผู้ส่งออก (Authorised countries) กำหนดตาม Regulation (EU)

No 206/2010

- 4.) การประเมินโรคสัตว์ (Diseases assessment) กำหนดตาม Regulation (EU) No 206/2010
- 5.) ใบรับรอง (Veterinary certificate)
- 6.) ด้านสาธารณสุข (Public health)
- 7.) การตรวจสอบที่ชายแดน (Border inspections) กำหนดตาม Decision 2009/821/EC และ

Directive 91/496/EEC

- 8.) การตรวจเอกสาร (Common veterinary entry document) กำหนดตาม Regulation (EC)

No 282/2004

- 9.) ข้อเสนอแนะ (Guidance)

โดยประเทศไทยมีกฎหมายสำคัญเกี่ยวกับการควบคุมโรคสัตว์ คือ พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2499, พ.ศ. 2542 และ พ.ศ. 2558 (กรมปศุสัตว์, 2560)

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบกฎหมายและข้อกำหนดการนำเข้าสุกรมีชีวิตของสหภาพยุโรปและประเทศไทย (กรมปศุสัตว์, 2560; สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรแห่งชาติ, 2558ข; กระทรวงสาธารณสุข, ม.ป.ป.; EU, 2017a)

กฎหมายสหภาพยุโรป	กฎหมายประเทศไทย
Directive 2004/68/EC (Laying down animal health rules for the importation into and transit)	พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2499, พ.ศ. 2542 และ พ.ศ. 2558
Regulation (EU) No 206/2010 (Laying down lists of third countries, territories or parts thereof authorised for the introduction into the European Union of certain animals and fresh meat and the veterinary certification requirements)	พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2499, พ.ศ. 2542 และ พ.ศ. 2558
Decision 2009/821/EC (Drawing up a list of approved border inspection posts, laying down certain rules on the inspections carried out by Commission veterinary experts and laying down the veterinary units in Traces)	พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2499, พ.ศ. 2542 และ พ.ศ. 2558
Directive 91/496/EEC (laying down the principles governing the organization of veterinary checks on animals entering the Community from third countries)	พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2499, พ.ศ. 2542 และ พ.ศ. 2558
Regulation (EC) No 282/2004 (introducing a document for the declaration of, and veterinary checks on, animals from third countries entering the Community)	ไม่มีระบุเฉพาะ

สหภาพยุโรปมีกฎหมายและข้อกำหนดหลักในการนำเข้าซาก (เนื้อ) สุกร จำนวนกว่า 20 ฉบับ (EU, 2017b; EU, 2017c) ขณะที่ประเทศไทยมีกฎหมายและข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้าซาก (เนื้อ) สุกร จำนวน 5 ฉบับ ภายใต้การดูแลของหน่วยงานภาครัฐ 3 หน่วยงาน ได้แก่ กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรแห่งชาติ และ กรมปศุสัตว์ (กรมปศุสัตว์, 2560; สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรแห่งชาติ, 2558ข; สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรแห่งชาติ, 2554ค; กระทรวงสาธารณสุข, ม.ป.ป.) (ตารางที่ 6)

ตารางที่ 6 เปรียบเทียบกฎหมายและข้อกำหนดการนำเข้าสุกรมีชีวิตและซากสุกรของสหภาพยุโรปและประเทศไทย (กรมปศุสัตว์, 2560; สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรแห่งชาติ, 2558ข; สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรแห่งชาติ, 2554ค; กระทรวงสาธารณสุข, ม.ป.ป.; EU, 2017b; EU, 2017c)

กฎหมายสหภาพยุโรป	กฎหมายประเทศไทย
Regulation (EC) No 178/2002 (Food law)	พระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522
Regulation (EC) No 852/2004 (Hygiene foodstuffs)	พระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522 พระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. 2535
Regulation (EC) No 853/2004 (Laying down specific hygiene rules for on the hygiene of foodstuffs)	พระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522 พระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. 2535
Regulation (EC) No 854/2004 (laying down specific rules for the organization of official controls on products of animal origin intended for human consumption)	ไม่มีระบุเฉพาะ
Regulation (EC) No 882/2004 (Official controls performed to ensure the verification of compliance with feed and food law, animal health and animal welfare rules)	พระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522 พระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. 2525, พ.ศ. 2542 และ พ.ศ. 2558 พระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 0557
Regulation (EC) No 2073/2005 (Microbiological criteria for foodstuffs)	มาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ มกอช. 6000 – 2547
Regulation (EC) No 2074/2005 (Laying down implementing measures for certain products under Food Regulation)	ไม่มีระบุเฉพาะ
Regulation (EU) No 2015/1375 (Laying down specific rules on official controls for <i>Trichinella</i> in meat)	มาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ มกอช. 6000 – 2547

กฎหมายสหภาพยุโรป	กฎหมายประเทศไทย
Regulation (EC) No 1881/2006 (Setting maximum levels for certain contaminants in foodstuff)	มาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ มกอช. 6000 – 2547
Regulation (EU) No 206/2010 (Laying down lists of third countries, territories or parts thereof authorised for the introduction into the European Union of certain animals and fresh meat and the veterinary certification requirements)	ไม่มีระบุเฉพาะ
Regulation (EU) No 10/2011 (Plastic materials and articles intended to come into contact with food)	พระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522
Regulation (EC) 1935/2004 (Food contact materials)	พระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522
Regulation (EU) No 1169/2011 (Provision of food information to consumers)	พระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522
Directive 64/432/EEC (Animal health problems affecting intra-Community trade in bovine animals and swine)	พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2499, พ.ศ. 2542 และ พ.ศ. 2558
Directive 96/22/EC (The prohibition on the use in stock farming of certain substances having a hormonal or thyrostatic action and of β -agonists)	พระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. 2525, พ.ศ. 2542 และ พ.ศ. 2558
Directive 96/23/EC (Measures to monitor certain substances and residues thereof in live animals and animal products)	พระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. 2535 มาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ มกอช. 6000 – 2547
Directive 96/93/EC (The certification of animals and animal products)	ไม่มีระบุเฉพาะ
Directive 98/83/EC	พระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522

กฎหมายสหภาพยุโรป	กฎหมายประเทศไทย
(The quality of water intended for human consumption)	
Directive 2002/99/EC (Laying down the animal health rules governing the production, processing, distribution and introduction of products of animal origin for human consumption)	พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2499, พ.ศ. 2542 และ พ.ศ. 2558
Decision 97/747/EC (The monitoring of certain substances and residues thereof in certain animal products)	พระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. 2535 มาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ มกอช. 6000 – 2547

ตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและศักยภาพ (SWOT) ตามกฎหมายการนำเข้าสุกรมีชีวิตและซากสุกรของสหภาพยุโรปและประเทศไทย

จุดอ่อน	จุดแข็ง
- กฎหมายบางส่วนมีการซ้ำซ้อนในการบังคับใช้ของหน่วยงานภาครัฐ	- ประเทศไทยมีกฎหมายด้านอาหาร ที่ครอบคลุมตั้งแต่สุขภาพสัตว์ การเคลื่อนย้ายสัตว์มีชีวิตและซาก รวมทั้งควบคุมการผลิตอาหารจนถึงผู้บริโภค
โอกาส	อุปสรรค
- ประเทศไทยมีกฎหมายที่ครอบคลุมทั้งด้านสุขภาพสัตว์และการผลิตสัตว์ ทำให้สามารถผลิตสินค้าปศุสัตว์ได้ตามมาตรฐานสากล ส่งผลให้สินค้าปศุสัตว์สามารถสู้ในตลาดโลกได้	- กฎหมายบางส่วนยังไม่ลงในรายละเอียดที่ชัดเจน ทำให้การปฏิบัติตามทำได้ยาก

สรุปและวิจารณ์

ตารางที่ 8 สรุปผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและศักยภาพ (SWOT) เพื่อกำหนดข้อกำหนดการนำเข้าสุกรมีชีวิตและซากสุกร ภายใต้มาตรการสุขอนามัยสัตว์

จุดอ่อน	จุดแข็ง
<ul style="list-style-type: none"> - ผู้ประกอบการและเจ้าหน้าที่ภาครัฐของไทย ยังขาดความเข้าใจในข้อตกลง SPS ของ WTO - ประเทศไทยยังพบรายงานการเกิดโรคสำคัญในสุกรตาม list ของ OIE (ยกเว้น โรค African swine fever) - แผนการควบคุมโรคสำคัญในสุกรตาม list ของ OIE (ยกเว้น โรค African swine fever) ของประเทศไทยยังทำได้ไม่เต็มประสิทธิภาพ - ประเทศไทยยังมีการศึกษา Risk assessment เกี่ยวกับสารตกค้างในเนื้อสุกร เช่น สารเร่งเนื้อแดง ไม่เพียงพอ - ประเทศไทยมีความซ้ำซ้อนของหน่วยงานของภาครัฐ ทำให้การปฏิบัติงานไม่ชัดเจนหรือไม่สอดคล้องกัน - กฎหมายบางส่วนมีการซ้ำซ้อนในการบังคับใช้ของหน่วยงานภาครัฐ 	<ul style="list-style-type: none"> - ประเทศไทยเป็นสมาชิกองค์การระหว่างประเทศ ได้แก่ WTO, OIE และ Codex - ประเทศไทยมีหน่วยงานภาครัฐที่ ศึกษาควบคุม ดูแล ในการเจรจาการค้า และ กำหนดข้อกำหนดหรือข้อตกลงให้เป็นไปตาม WTO, OIE และ Codex - ประเทศไทยเป็นสมาชิกของ OIE ทำให้สามารถตรวจสอบสถานะโรคระบาดในสัตว์ได้กำหนดมาตรการควบคุมโรคจากประเทศต่างๆ ได้ทันทั่วทั้ง รวมทั้งยังมีบทบาทในการกำหนด Terrestrial Animal Health Code ซึ่งใช้เป็นเอกสารอ้างอิงในการกำหนดมาตรการตามข้อตกลง SPS ภายใต้ WTO - ประเทศไทยมีห้องปฏิบัติการที่เป็น OIE Reference - ประเทศไทยมีห้องปฏิบัติการที่ได้มาตรฐาน ISO 17025 ในการชันสูตรโรคสัตว์และการตรวจสอบสารตกค้างในผลิตภัณฑ์จากสัตว์ - ประเทศไทยเป็นสมาชิก Codex ทำให้สามารถเข้าร่วมการประชุมและเป็นคณะอนุกรรมการในการพิจารณากำหนดมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารระหว่างประเทศ - ประเทศไทยมีกฎหมายควบคุมการใช้ยาสัตว์ที่ชัดเจน

	<ul style="list-style-type: none"> - ประเทศไทยมีกฎหมายด้านอาหาร ที่ครอบคลุมตั้งแต่สุขภาพสัตว์ การเคลื่อนย้ายสัตว์มีชีวิตและซาก รวมทั้งควบคุมการผลิตอาหารจนถึงผู้บริโภค
โอกาส	อุปสรรค
<ul style="list-style-type: none"> - การเป็นสมาชิก WTO ทำให้มีความน่าเชื่อถือในการดำเนินการการค้าระหว่างประเทศ โดยเฉพาะในฐานะประเทศผู้ส่งออก - ลดการทุ่มตลาดจากประเทศคู่ค้า - ลดการอุดหนุนสินค้าเกษตร ทำให้สามารถแข่งขันในตลาดโลกได้มากขึ้น - สามารถกำหนดมาตรการควบคุมการนำเข้าสุกรและผลิตภัณฑ์จากประเทศที่มีการเกิดโรค African swine fever ได้โดยไม่ผิดต่อมาตรการ SPS ภายใต้ WTO - ดำเนินการศึกษา และสร้างความร่วมมือทางวิชาการกับประเทศที่สามารถควบคุมโรคสำคัญในสุกรได้ - ผู้แทนหน่วยงานภาครัฐของประเทศไทยสามารถเข้าร่วมการประชุมและเป็นคณะอนุกรรมการในการพิจารณากำหนดมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารระหว่างประเทศได้ - ประเทศไทยมีกฎหมายที่ครอบคลุมทั้งด้านสุขภาพสัตว์และการผลิตสัตว์ ทำให้สามารถผลิตสินค้าปศุสัตว์ได้ตามมาตรฐานสากล ส่งผลให้สินค้าปศุสัตว์สามารถสู้ในตลาดโลกได้ 	<ul style="list-style-type: none"> - ประเทศไทยยังขาดการศึกษาประเมินความเสี่ยง (risk analysis) หรือการศึกษาทางวิทยาศาสตร์ เพื่อรองรับข้อกำหนดหรือมาตรการทางการค้าที่ประเทศไทยกำหนดขึ้น โดยเฉพาะในสินค้าอ่อนไหว อย่างเช่น เนื้อสุกรและผลิตภัณฑ์ - การดำเนินการนำเข้าบางรายชนิดสินค้ามีการกำหนดมาตรฐานจากหลายหน่วยงานของภาครัฐทำให้การปฏิบัติงานไม่ชัดเจนหรือไม่สอดคล้องกัน - ผลกระทบด้านเศรษฐกิจต่อผู้ผลิตสินค้าภาคเอกชนไม่สามารถนำมาใช้เป็นเหตุผลในการกำหนดมาตรการทางการค้าได้ - การพบการเกิดโรคสำคัญในสุกรตาม list ของ OIE ทำให้ไม่สามารถกำหนดมาตรการควบคุมการนำเข้าสุกรและผลิตภัณฑ์จากประเทศอื่นที่ไม่มีการระบาดของโรคดังกล่าวได้ - ข้อกำหนดของ Codex บางข้อไม่สอดคล้องกับกฎหมายของประเทศไทย - กฎหมายบางส่วนยังไม่ลงในรายละเอียดที่ชัดเจน ทำให้การปฏิบัติตามทำได้ยาก

จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและศักยภาพ (SWOT) โดยใช้ข้อกำหนดหรือข้อตกลงขององค์การระหว่างประเทศ (WTO, OIE และ Codex) และสหภาพยุโรปเป็นแม่แบบ เกี่ยวกับการนำเข้าสุกรมีชีวิตและซากสุกร พบว่าประเทศไทยมีจุดแข็ง คือ เป็นสมาชิกขององค์การระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดข้อตกลงหรือข้อตกลงทางการค้า เช่น WTO, OIE และ Codex ทำให้มีบทบาทในเวทีระหว่างประเทศในการกำหนดมาตรฐานต่างๆ ทั้งด้านสุขภาพสัตว์ และมาตรฐานอาหารระหว่างประเทศ รวมทั้ง ประเทศไทยมีห้องปฏิบัติการด้านชันสูตรโรคสัตว์ และตรวจสอบคุณภาพสินค้าปศุสัตว์ที่ได้มาตรฐานสากล (ISO 17025) มีห้องปฏิบัติการอ้างอิงของ OIE สำหรับชันสูตรโรค FMD และ Brucellosis ทำให้ประเทศไทยมีความน่าเชื่อถือในการดำเนินการค้าสินค้าปศุสัตว์ระหว่างประเทศ และเป็นแหล่งอ้างอิงทางวิชาการได้ ปัจจุบันประเทศไทยมีกฎหมายครอบคลุมตั้งแต่อาหารสัตว์ ฟาร์ม สุขภาพสัตว์ การเคลื่อนย้าย และกระบวนการผลิตอาหารให้ได้มาตรฐานจนถึงมือผู้บริโภค ภายใต้การกำกับดูแลของหน่วยงานภาครัฐ ส่งผลให้ประเทศคู่ค้ามีความเชื่อถือ และมั่นใจในคุณภาพสินค้าปศุสัตว์ของไทย ดังจะเห็นได้ว่าปัจจุบันประเทศไทยส่งออกสุกรมีชีวิตไปยังประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ กัมพูชา, เมียนมา, ภูฏาน, ลาว และเวียดนาม คิดเป็นมูลค่าหลายพันล้านบาทต่อปี (กองสารวัตรและกักกัน, 2560) และส่งออกเนื้อสุกรแช่เย็น/แช่แข็งไปยังเมียนมา ฮองกง และสหพันธรัฐรัสเซีย คิดเป็นมูลค่ามากกว่าร้อยล้านบาทต่อปี (สำนักพัฒนาระบบและรับรองมาตรฐานสินค้าปศุสัตว์, 2560)

ปัจจุบันประเทศไทยไม่พบรายงานการเกิดโรค African swine fever ตามรายงานของ OIE ทำให้สามารถใช้กำหนดเป็นข้อกำหนดการนำเข้าสุกรมีชีวิตและซากสุกรได้ ตามข้อตกลง SPS ภายใต้ WTO อย่างไรก็ตาม จากการพบรายงานของโรคสุกรตาม list ของ OIE เช่น FMD และ Classical swine fever ในประเทศไทย ทำให้ประเทศไทยเสียโอกาสทางการค้าไม่สามารถส่งออกสุกรมีชีวิตและซากสุกรไปยังหลายประเทศ อาทิ เช่น ประเทศในสหภาพยุโรป ญี่ปุ่น และสิงคโปร์ เป็นต้น (สำนักพัฒนาระบบและรับรองมาตรฐานสินค้าปศุสัตว์, 2560) แต่การพบรายงานของโรคดังกล่าวสามารถใช้เป็นโอกาสในการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศได้ โดยใช้ความร่วมมือทางวิชาการระหว่างกันเป็นสื่อกลาง ซึ่งนอกจากประเทศไทยจะได้รับการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการควบคุมโรคสัตว์มาปรับใช้แล้ว ยังสามารถเพิ่มความเชื่อมั่นและโอกาสทางการค้าในอนาคตได้ นอกจากนี้ใช้ความร่วมมือวิชาการในการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศแล้ว การเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการกิจกรรมตามนโยบายขององค์การระหว่างประเทศทำให้ประเทศไทยมีความน่าเชื่อถือในเวทีโลก เช่น การเข้าร่วมการโปรแกรมการศึกษาการใช้ยาปฏิชีวนะในการเลี้ยงสัตว์และการศึกษาเชื้อดื้อยา และการเข้าร่วมการประเมินสัตว์แพทย์บริการ (OIE PVS pathway) รวมทั้งการพัฒนาแผนการควบคุมโรค FMD ในพื้นที่เขต 2 (ภาคตะวันออก) ตามข้อกำหนดของ OIE เป็นต้น (กองควบคุมอาหารและยาสัตว์, 2559; สำนักงานปศุสัตว์เขต 2, 2556)

อย่างไรก็ตามจากการศึกษาพบว่าประเทศไทยยังมีการศึกษาวิจัยที่ใช้อ้างอิงไม่เพียงพอรวมทั้ง กฎหมายของไทย เช่น พระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. 2558 ระบุว่าห้ามใช้สารเร่งเนื้อแดงในอาหารสัตว์ (กองควบคุมอาหารและยาสัตว์, 2559) เช่นเดียวกับสหภาพยุโรป และญี่ปุ่น ซึ่งปัจจุบันจากการศึกษาของ The Joint FAO/WHO Expert Committee on Food Additives (JECFA) (2012) เกี่ยวกับการตกค้างของสารเร่งเนื้อแดง Ractopamine ในเนื้อเยื่อ ๔ ชนิด ได้แก่ กล้ามเนื้อ ไขมัน ตับ และไต ทำให้ Codex อนุญาตให้ใช้สารดังกล่าวรวมทั้งได้กำหนดค่า MRLs ของสาร Ractopamine ในเนื้อเยื่อทั้ง 4 ชนิด ซึ่งทำให้ประเทศไทยอาจประสบปัญหาหากติดกันทางการค้าได้ ทั้งนี้ ประเด็นดังกล่าว ประเทศไทยได้อ้างถึงการตกค้างในเครื่องในอื่น เนื่องจากคนไทยนิยมบริโภคเครื่องในมากกว่ากลุ่มประเทศฝั่งตะวันตก (สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ, 2559) ทำให้ปัจจุบันประเทศไทยอยู่ระหว่างการพิจารณาการนำเข้าสุกรและซากสุกรที่มีการเลี้ยงโดยสารเร่งเนื้อแดง ซึ่งหากประเทศไทยต้องการห้ามการนำเข้าสุกรและซากสุกรเนื่องจากการใช้สารเร่งเนื้อแดงของ สหรัฐอเมริกา และแคนาดา จำเป็นต้องทำการประเมินความเสี่ยงเพื่อให้เป็นหลักฐานทางวิทยาศาสตร์เพื่อชี้แจงใน WTO และ Codex ต่อไป

การศึกษาในครั้งนี้พบว่าประเทศไทย โดยกรมปศุสัตว์สามารถกำหนดข้อกำหนดการนำเข้าสุกรมีชีวิตและซากสุกร (Import requirements) ตามข้อตกลง SPS ภายใต้ WTO ได้ โดยใช้สถานการณ์โรคในสุกรของไทยเช่น กำหนดให้ไม่นำเข้าสุกรและซากสุกรจากประเทศที่มีรายงานการเกิดโรค African swine fever แต่หากต้องการใช้การห้ามใช้สารเร่งเนื้อแดงในอาหารสัตว์ ตามข้อตกลง SPS ภายใต้ WTO ประเทศไทยจำเป็นต้องทำการประเมินความเสี่ยงเพื่อให้เป็นหลักฐานทางวิทยาศาสตร์เพื่อชี้แจงใน WTO และ Codex ต่อไป ทั้งนี้ ประเทศไทยสามารถพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศได้ โดยใช้ความร่วมมือทางวิชาการระหว่างกันเป็นสื่อกลาง โดยเฉพาะด้านการควบคุมโรคสุกร เช่น FMD และ Classical swine fever ซึ่งนอกจากประเทศไทยจะได้รับการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการควบคุมโรคสัตว์มาปรับใช้แล้วยังสามารถเพิ่มความเชื่อมั่นและ โอกาสทางการค้าในอนาคต รวมทั้งเข้าร่วมดำเนินการตามนโยบายของ OIE ได้

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณ น.สพ. วัชรพล โชติยะปุตตะ ผู้อำนวยการกองความร่วมมือด้านการปศุสัตว์ระหว่างประเทศ และเจ้าหน้าที่กรมปศุสัตว์ทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือและเอื้อเฟื้อข้อมูล

เอกสารอ้างอิง

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ. 2558. หน้าที่และความรับผิดชอบกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ.

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศกระทรวงพาณิชย์. แหล่งที่มา: <http://www.dtn.go.th/index.php/adout-dtn2/อำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย.html>, 5 สิงหาคม 2560.

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ. 2559. วัตถุประสงค์และหลักการ ข้อมูลพื้นฐาน WTO. กรมเจรจาการค้า

ระหว่างประเทศ. แหล่งที่มา: <http://www.dtn.go.th/index.php/เวทีการเจรจาการค้า/item/วัตถุประสงค์และหลักการ.html>, 5 สิงหาคม 2560.

กรมปศุสัตว์. 2559. วิสัยทัศน์ พันธกิจ ค่านิยม. กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. แหล่งที่มา:

<http://www.dld.go.th/th/index.php/th/about-dld-menu/vision-mission-menu>, 5 สิงหาคม 2560.

กรมปศุสัตว์. 2560. กฎหมายด้านปศุสัตว์. กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. แหล่งที่มา:

<http://www.dld.go.th/th/index.php/th/>, 5 สิงหาคม 2560.

กระทรวงสาธารณสุข. ม.ป.ป.. พระราชบัญญัติ. กระทรวงสาธารณสุข. แหล่งที่มา:

<http://food.fda.moph.go.th/law/act.php>, 5 สิงหาคม 2560.

กองควบคุมอาหารและยาสัตว์. 2559ก. กฎหมาย. กองควบคุมอาหารและยาสัตว์ กรมปศุสัตว์

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. แหล่งที่มา: <http://afvc.dld.go.th/index.php/2016-04-12-04-46-53/กฎหมาย/>, 5 สิงหาคม 2560.

กองควบคุมอาหารและยาสัตว์. 2559ข. กิจกรรมเชื้อดื้อยาในภาคปศุสัตว์. กองควบคุมอาหารและยาสัตว์

กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. แหล่งที่มา: <http://afvc.dld.go.th/index.php>, 5 สิงหาคม 2560.

กองความร่วมมือด้านการปศุสัตว์ระหว่างประเทศ. 2560. เอกสาร powerpoint. กองความร่วมมือด้านการ

ปศุสัตว์ระหว่างประเทศ, กรมปศุสัตว์ (เอกสารไม่ตีพิมพ์).

กองสารวัตรและกักกัน. 2560ก. โปรแกรม e – movement. กองสารวัตรและกักกัน กรมปศุสัตว์, กองสารวัตร

และกักกัน กรมปศุสัตว์ (เอกสารไม่ตีพิมพ์).

กองสารวัตรและกักกัน. 2560ข. เอกสาร Microsoft Word ข้อกำหนดการนำเข้าสินค้าปศุสัตว์. กองสารวัตร และกักกัน กรมปศุสัตว์, กองสารวัตรและกักกัน กรมปศุสัตว์ (เอกสารไม่ตีพิมพ์).

กองสารวัตรและกักกัน. 2560ค. สถิติการนำเข้า – ส่งออก. กองสารวัตรและกักกัน กรมปศุสัตว์, กองสารวัตร และกักกัน กรมปศุสัตว์ (เอกสารไม่ตีพิมพ์).

นิรนาม. ม.ป.ป.. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดมาตรฐานสินค้าเกษตร ของต่างประเทศและประเทศไทย. มหาวิทยาลัยศรีปทุม. แหล่งที่มา: http://dspace.spu.ac.th/bitstream/123456789/4837/10/10_บทที่%203.pdf, 5 กันยายน 2560.

มติชนออนไลน์. 2560. ผู้เลี้ยงสุกรบุกพาณิชย์! ยื่นหนังสือด้านปล่อยนำเข้าเนื้อหมูสหรัฐ. เศรษฐกิจ MATICHON ONLINE. แหล่งที่มา: <https://www.matichon.co.th/news/601853>, 5 สิงหาคม 2560.

สถาบันสุขภาพสัตว์แห่งชาติ. 2560. ISO 17025. สถาบันสุขภาพสัตว์แห่งชาติ กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ แหล่งที่มา: http://niah.dld.go.th/th/index.php?option=com_content&view=category&id=18&Itemid=309, 8 กันยายน 2560.

สำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์. 2560ก. สรุปรายงานสถานการณ์เกิดโรคอหิวาห์สุกรอัฟริกัน. สำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์ กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ แหล่งที่มา: <http://dcontrol.dld.go.th/dcontrol/index.php/pig/650-nok>, 8 กันยายน 2560.

สำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์. 2560ข. สุกร. สำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์ กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ แหล่งที่มา: <http://dcontrol.dld.go.th/dcontrol/index.php/pig>, 8 กันยายน 2560.

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. 2560. นำเข้า – ส่งออกสินค้าที่สำคัญ/Agricultural Import Export. สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. แหล่งที่มา: http://www.oae.go.th/oae_report/export_import/import.php, 5 สิงหาคม 2560.

สำนักงานปศุสัตว์เขต 2. 2556. การรับรองสถานที่ผลิตสัตว์/ซากสัตว์ เพื่อเข้าเขตควบคุมหรือเขตปลอดโรคปากและเท้าเปื่อย ภาคตะวันออก. สำนักงานปศุสัตว์เขต 2 กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ แหล่งที่มา: <http://region2.dld.go.th/th/index.php/2015-06-10-09-22-31/190-2015-06-03-04-52-29>, 8 กันยายน 2560.

สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ. 2559. ข้อมูลปริมาณการบริโภคอาหาร. สำนักงานมาตรฐานอาหารและสินค้าเกษตรแห่งชาติ. แหล่งที่มา: www.acfs.go.th/document/download_document/FCDT.pdf, 5 สิงหาคม 2560.

สำนักงานมาตรฐานอาหารและสินค้าเกษตรแห่งชาติ. 2554ก. องค์การระหว่างประเทศ. สำนักงานมาตรฐานอาหารและสินค้าเกษตรแห่งชาติ. แหล่งที่มา: http://www.acfs.go.th/foodsafety/international_orgs.php, 5 สิงหาคม 2560.

สำนักงานมาตรฐานอาหารและสินค้าเกษตรแห่งชาติ. 2554ข. องค์การระหว่างประเทศ. สำนักงานมาตรฐานอาหารและสินค้าเกษตรแห่งชาติ. แหล่งที่มา: <http://www.acfs.go.th/foodsafety/oie.php>, 5 สิงหาคม 2560.

สำนักงานมาตรฐานอาหารและสินค้าเกษตรแห่งชาติ. 2554ค. มาตรฐานสินค้าเกษตร (เนื้อสุกร). สำนักงานมาตรฐานอาหารและสินค้าเกษตรแห่งชาติ. แหล่งที่มา: <http://www.acfs.go.th/standard/download/pig.pdf>, 5 สิงหาคม 2560.

สำนักงานมาตรฐานอาหารและสินค้าเกษตรแห่งชาติ. 2558ก. บทบาทและภารกิจตามมติ ครม.. สำนักงานมาตรฐานอาหารและสินค้าเกษตรแห่งชาติ. แหล่งที่มา: http://www.acfs.go.th/meet_gov.php, 5 สิงหาคม 2560.

สำนักงานมาตรฐานอาหารและสินค้าเกษตรแห่งชาติ. 2558ข. พรบ. มาตรฐานสินค้าเกษตร. สำนักงานมาตรฐานอาหารและสินค้าเกษตรแห่งชาติ. แหล่งที่มา: http://www.acfs.go.th/acfs_acts.php, 5 สิงหาคม 2560.

สำนักงานมาตรฐานอาหารและสินค้าเกษตรแห่งชาติ. ม.ป.ป.. Codex. สำนักงานมาตรฐานอาหารและสินค้าเกษตรแห่งชาติ. แหล่งที่มา: <http://www.acfs.go.th/codex/>, 5 สิงหาคม 2560.

สำนักตรวจสอบคุณภาพสินค้าปศุสัตว์. 2559. Certificate. สำนักตรวจสอบคุณภาพสินค้าปศุสัตว์ กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ แหล่งที่มา: <http://qcontrol.dld.go.th/index.php/certificate>, 8 กันยายน 2560.

สำนักพัฒนาระบบและรับรองมาตรฐานสินค้าปศุสัตว์. 2560. สถิติการนำเข้า – ส่งออก. , สำนักพัฒนาระบบและรับรองมาตรฐานสินค้าปศุสัตว์ กรมปศุสัตว์ (เอกสารไม่ตีพิมพ์).

Center for Community Health and Development. 2017. Section 14. SWOT Analysis: Strengths, Weaknesses, Opportunities, and Threats. Center for Community Health and Development, the University of Kansas. Available source: <http://ctb.ku.edu/en/table-of-contents/assessment/assessing-community-needs-and-resources/swot-analysis/main>, August 5, 2017.

Codex. 2015. Maximum Residue Limits (MRLs) and Risk Management Recommendations (RMRs) for Residues of veterinary drugs in foods CAC/MRL 2-2015 Updated as at the 38 the Session of the

- Codex Alimentarius Commission (July 2015). Codex Alimentarius. Available source: www.fao.org/input/download/standards/45/MRL2_2015e.pdf, August 5, 2017.
- Codex. 2016a. Codex Alimentarius International Food Standards. Codex Alimentarius. Available source: <http://www.fao.org/fao-who-codexalimentarius/en/>, August 5, 2017.
- Codex. 2016b. List of Codex Committees: Active. Codex Alimentarius. Available source: <http://www.fao.org/fao-who-codexalimentarius/committees/en/>, August 5, 2017.
- Codex. 2016c. Codex Standards. Codex Alimentarius. Available source: <http://www.fao.org/fao-who-codexalimentarius/standards/en/>, August 5, 2017.
- Codex. 2016d. Codex Standards. Codex Alimentarius. Available source: <http://www.fao.org/fao-who-codexalimentarius/standards/list-of-standards/en/>, August 5, 2017.
- EU. 2017a. Porcine Animals. European Commission. Available source: https://ec.europa.eu/food/animals/live_animals/porcine_en, 5 August 2017.
- EU. 2017b. Questionnaire for the evaluation of exports of products of animal origin and life animals from non-european union countries to the European union annex pig meak and minced meat, European Commission, Brussels. (Mimeographed)
- EU. 2017c. Import conditions for fresh meat and meat products. European Commission. Available source: https://ec.europa.eu/food/sites/food/files/safety/docs/ia_trade_import-cond-meat_en.pdf, August 5, 2017.
- Indexmundi. 2017. Exports by Country in 1000 MT. Indexmundi. Available source: <https://www.Indexmundi.com/agriculture/?commodity=cattle&graph=exports>, August 5, 2017.
- JECFA. 2012. Fact sheet Codex on Ractopamine. The Joint FAO/WHO Expert Committee on Food Additives. Available source: www.fao.org/.../Ractopamine_info_sheet_Codex-JECFA_rev_26April2012__2_.pdf, August 5, 2017.
- OIE. 2017a. About us. The World Organization for Animal Health. Available source: <http://www.oie.int/about-us/>, August 5, 2017.
- OIE. 2017b. Terrestrial Animal Health Code (2017). The World Organization for Animal Health. Available source: <http://www.oie.int/international-standard-setting/terrestrial-code/access-online/>, August 5, 2017.

- OIE. 2017c. WAHIS Interface. The World Organization for Animal Health. Available source: https://www.oie.int/wahis_2/public/wahid.php/Diseaseinformation/Diseaseoutbreakmaps?disease_type_hidden=&disease_id_hidden=&selected_disease_name_hidden=&disease_type=0&disease_id_terrestrial=12&disease_id_aquatic=999&speciesselect%5B%5D=17&selected_start_day=1&selected_start_month=1&selected_start_year=2012&selected_end_day=1&selected_end_month=12&selected_end_year=2017&submit2=OK, September 8, 2017.
- WTO. 2017. Members and Observers. World Trade Organization. Available source: https://www.wto.org/english/thewto_e/countries_e/thailand_e.htm, August 5, 2017.
- WTO. n. d. The WTO Agreement on the Application of Sanitary and Phytosanitary Measures (SPS Agreement). World Trade Organization. Available source: https://www.wto.org/english/tratop_e/sps_e/spsagr_e.htm, August 5, 2017.